

วัดนवलนครศิครวิหาร

เป็นวัดอารามหลวงชั้นตรี ชนิดวรวิหาร ตั้งอยู่บนฝั่งตะวันตกของคลองบางกอกใหญ่ แขวงปากคลอง เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานครมีที่ดินที่ตั้งวัดทั้งหมด ๑๑ ไร่ อยู่เยื้องกับวัดประดู่ฉิมพลี(ประตูในทรงธรรม) โดยมีคลองบางกอกใหญ่กั้น

ที่ตั้ง

วัดนवलนครศิครวิหาร ตั้งอยู่เลขที่ ๑๕๗ แขวงปากคลอง เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร

อาณาเขต

วัดอยู่บริเวณฝั่งตะวันตกของคลองบางกอกใหญ่ และติดต่อกับคลองเขตภาษีเจริญ เป็นพื้นที่ที่ไม่มีผู้ใหญ่นำมาตั้งแต่โบราณเพราะว่าเป็นเศษที่ดินใกล้กับเขตพระราชฐานในสมัยกรุงธนบุรีในปัจจุบัน มีเนื้อที่ตั้งวัดรวม ๑๒ ไร่ ๒ งาน ๙๓ ตารางวา

ทิศเหนือ	ติดต่อกับคลองบางกอกน้อย
ทิศใต้	ทางหลังวัด ติดต่อกับคลองภาษีเจริญ (จดเขตพระราชวัง ฝั่งประตูน้ำของสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอเจ้าฟ้าศรีเสด็จสมเด็จเจ้าพระยาบรมมหาพิชัยญาติ ก่อตั้งตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ ๖)
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับวัดปากน้ำ จดคลองบางกอกใหญ่
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับถนนเพชรเกษม

ประวัติความเป็นมา

วัดนवलนครศิครวิหาร เดิมเป็นวัดโบราณ สันนิษฐานว่าสร้างมาตั้งแต่ สมัยกรุงศรีอยุธยาตอนปลาย แต่ไม่ปรากฏหลักฐานที่แน่นอน เดิมเรียกกันว่า "วัดมะกอกใน" คู่กับ "วัดมะกอกนอก"(วัดอรุณราชวราราม) เนื่องจากตั้งอยู่ริม ฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยาแนวเดิม ปัจจุบันคือ คลองบางกอกใหญ่ โดยวัดอรุณราชวราราม ตั้งอยู่ด้านนอก วัดนवलนครศิครวิหารอยู่ลึกเข้าไปอีก จึงเรียกว่า "วัดมะกอกใน" ในสมัยกรุงธนบุรีวัดมะกอกในอยู่ในสภาพที่ชำรุดทรุดโทรมมากจนเกือบจะเป็นวัดร้าง ครั้นถึงสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ระหว่างรัชกาลที่ ๒ ต่อรัชกาลที่ ๓ รัชสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช ต่อมาท่านผู้หญิงนวล ภริยาเจ้าพระยาอรรคมหาเสนา ซึ่งเป็นพระภคินีของสมเด็จพระอมรินทราบรมราชินีในสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราชรัชกาลที่ ๑ ซึ่งต่อมาได้รับสถาปนาเป็น เจ้าคุณพระราชพันธุ(นวลบุญนาถ)และ สมเด็จพระเจ้าพระยาบรมมหาประยูรวงศ์ (ดิศ บุนนาค)พ.ศ.๒๓๓๑-๒๓๙๘ บุตรท่านหญิงนวลขณะนั้นดำรงตำแหน่งเป็นพระยาพระคลังได้เห็นความทรุดโทรมของวัดมะกอกใน จึงได้ ร่วมกันทำการบูรณะปฏิสังขรณ์ โดยการรื้อถอนสภาพที่ปรักหักพังออกแล้วสร้างใหม่ทดแทนในปลายรัชสมัย พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัยรัชกาลที่ ๒ หรือตอนต้นรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๓ ต่อมาพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๔ ได้พระราชทานพระบรมราชานุญาตให้ เป็นพระอารามหลวง และพระราชทานนามวัดใหม่ว่า **วัดนवलนครศิคร** เพื่อระลึกถึงท่านผู้หญิงนวลและสมเด็จพระเจ้า พระบรมมหาประยูรวงศ์(ดิศ บุนนาค) มารดาและบุตร ผู้ร่วมปฏิสังขรณ์วัดนี้ (ศพของท่านผู้หญิงนวลได้รับ

พระราชทานเพลิงที่เมรุท้องสนามหลวง ต่อท้ายพระราชพิธีถวายพระราชทานเพลิงพระบรมศพ สมเด็จพระอมรินทราบรมราชินีในรัชกาลที่ ๑) และได้อาราธนาอานันทมุนีเจ้าอาวาสวัดประยุรวงศาวาสอีกตำแหน่ง เป็นพระราชาคณะที่ พระสาสนานุรักษ์(ทิม รตนโชโต) จนกระทั่ง พ.ศ.๒๔๔๓ จึงกลับมาเป็นเจ้าอาวาสวัดนวลนรดิศเพียงตำแหน่งเดียว ต่อมาในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๕ เจ้าพระยาสุรวงศ์ วิวัฒน์(วร บุนนาค) พ.ศ.๒๓๗๑-๒๔๓๑ และ เจ้าพระยาภาสกรวงศ์ (พร บุนนาค) พ.ศ.๒๓๙๒-๒๔๖๓ ซึ่งเป็นอาแต่อายุน้อยกว่า บุตรคนเล็กของสมเด็จพระเจ้าพระยาบรมมหาประยูรวงศ์ ได้ร่วมกันปฏิสังขรณ์อีกครั้งหนึ่ง

สถานที่ตั้ง

ประวัติของวัดนวลนรดิศ เมื่อสมเด็จพระยาบรมมหาประยูรวงศ์ (ดิศ บุนนาค) บุตรท่านผู้หญิงนวล ขณะดำรงตำแหน่งเป็นเจ้าพระยาพระคลัง ได้สร้างวัดประยุรวงศาวาสเสร็จเรียบร้อยใน พ.ศ.๒๓๗๙ แล้วก็ได้มาบูรณะปฏิสังขรณ์วัดมะกอกในต่อแล้วน้อมเกล้าฯ ถวายเป็นพระอารามหลวงในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัวพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว พระราชทานนามวัดใหม่ว่า วัดนวลนรดิศ เพื่อระลึกถึงท่านผู้หญิงนวลและสมเด็จพระเจ้าพระยาบรมมหาประยูรวงศ์ มารดาและบุตรผู้สถาปนาวัดนี้ รัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เจ้าพระยาสุรวงศ์วิวัฒน์(วร บุนนาค)และเจ้าพระยาภาสกรวงศ์ (พร บุนนาค)ได้ทำการบูรณะปฏิสังขรณ์อีกครั้งในปัจจุบัน ได้มีการบูรณะปฏิสังขรณ์อีกหลายครั้ง โดยทำการซ่อมแซมสิ่งที่ชำรุดทรุดโทรมและสร้างเพิ่มเติมสิ่งต่างๆ ในสมัยต่อมา

ปูชนียวัตถุและถาวรวัตถุ

วิหาร หน้าบันพระวิหารเป็นลายปูนปั้นแบบจีน เป็นรูปแจกันดอกไม้ นก และสัตว์ ทาสีต่าง ๆ ภายในพระวิหาร บนฐานชุกชีเป็นที่ประดิษฐานพระพุทธรูปขนาดต่าง ๆ และปางต่าง ๆ หลายองค์

พระเจดีย์ อยู่ด้านหลังพระอุโบสถ ก่อนถึงพระวิหารเป็นเจดีย์เหลี่ยมย่อ ไม้สิบหกองค์ระฆังเป็นเหลี่ยมถัดไปเป็นปล้องไฉนเรียงสูงขึ้นไป เป็นพระเจดีย์ปูน

ศาลาการเปรียญ เป็นเรือนไม้ กว้าง ๑๘ เมตร ยาว ๒๕ เมตร หลังคามุงกระเบื้องเคลือบสีเป็นหลังคา ๒ ชั้น ประดับด้วยช่อฟ้า ใบระกา หางหงส์ หน้าบันประดับลวดลายปิดทองอาคารก่อด้วยไม้ทั้งหลังทำเป็น ๒ ชั้น หอระฆัง ก่อเป็นหอสูง ๒ ชั้น กว้าง ๓ เมตร สูง ๑๑ เมตร นอกจากนี้ยังมี อาคารเรียนพระปริยัติธรรม ๓

ปณสถาน และกุฎิทั้งหมด ๑๓ หลัง ปัจจุบันสิ่งก่อสร้างทั้งหลายนี้ ยังอยู่ในสภาพดีอยู่ ก่อนที่จะสถาปนาวัดเป็น พระอารามหลวงนั้นนั้นไม่ปรากฏหลักฐานการจัดพิมพ์บันทึกไว้เท่าที่ปรากฏนามหลังจากสถาปนาวัดเป็นพระ อารามหลวงแล้ว

พระประธานในพระอุโบสถเป็นพระพุทธรูปปางมารวิชัยสมัยอยุธยา ทำด้วยหินดินทรายแดงขนาดใหญ่เต็มไปทั้งพระอุโบสถ ต่อมาได้รับการบูรณะใหม่เป็นลงรักปิดทอง แต่หุ่นข้างในพระพุทธรูปยังคงเป็นศิลา สมัยอยุธยาทั้งสิ้น ยังคงมีเค้าของเดิมปรากฏอยู่ขนาดใหญ่พอควร ขนาดหน้าตัก ๒.๒๐ เมตร สูง ๒.๙๐ เมตร ประทับอยู่บนฐานชุกชี มีซุ้มเรือนแก้วประดับ เบื้องหน้าพระประธานเป็นพระอัครสาวก ๒ องค์ ยืนพนมมือหัน หน้าเข้าหาพระประธาน พระพุทธรูปองค์อื่นๆ

ที่มา : วัดนवलนครดิศวรวิหาร.(ม.ป.ป.) **ประวัติวัดนवलนครดิศวรวิหาร** .[ออนไลน์]. ได้จาก :

<https://sites.google.com/site/nuanoraditwaraviharn/history> [สืบค้นเมื่อวันที่ 14 เดือนกันยายน 2558].